

بازوی پژوهشی مجلس چه کسانی را استخدام و بودجه خود را چگونه خرج می کند؟

حیاط خلوت آقای رئیس

• **ناهد مولوی**

روزنامه‌نگار

تولستوی در ابتدای رمان آناکارنینا می‌نویسد:«خانواده‌های خوشبخت همه شبیه همند، اما خانواده‌های شورریخت هر کدام بدبختی خاص خود را دارند». اهالی خاورمیانه که سالهاست در راه رسیدن به توسعه دست و پا می‌زنند، شبیه خانواده‌های شورریختی هستند که مشکلات خاص خود را دارند. امروز دیگر هیچ عدم سیاسی یا مقام و مسئولی را پیدا نمی‌کنیم که از نابسامانی‌های کشور گلایه نداشته باشد، نابسامانی‌هایی که در همه حوزه‌ها رخ‌نمایی کرده و رنگ‌های خطر را به صدا در آورده‌اند. در میانه صحبت‌های بسیاری این ترجیع بند را می‌توان یافت که ریشه بسیاری از مشکلات نامیده می‌شود، «عدم شفافیت در ساختارها». حال این ساختار می‌خواهد سیاسی باشد یا اقتصادی و یا در هر حوزه دیگری، مسئله این است که اتاق‌های قدرت در ایران در هر حوزه‌ای که باشد شیشه‌نا دارد و دیوارهای بلند آن را احاطه کرده‌اند. همین امر سبب شده تا پشت این دیوارها مردان قدرت برای خود حیاط خلوت‌هایی تشکیل دهند که نفوذ به آن سخت است و نظارت بر آن کار پیچیده‌ای را می‌طلبد و شاید این همان شورریختی مخصوص ما باشد. شورریختی که اکنون مدتهاست به بهارستان هم سرایت کرده است.

امروز دانستن شفافیت به ساختمان بزرگ پارلمان رسیده است. ماجرای شفاف شدن بودجه مجلس

که به نوعی در انحصار هیات رئیسه است تبدیل به یکی از مطالبات جدی نمایندگان شده و با وجود مقاومت‌های رأس مجلس، اما مانند آب باریکه‌ای تاش می‌کند راه خود را باز کند. در این میان این شفافیت خواهی‌ها نام یک مرکز گهگاه از زبان نماینده‌ها شنیده می‌شود، مرکزی که به باور بسیاری تبدیل به حیاط خلوت علی‌لاریجانی شده و میل به پاس‌خگویی و شفافیت در آن هم بسیار پایین است و درخواست تحقیق و تفحص از آن همواره به در‌های بسته می‌خورد. حال سؤال اینجاست که پشت آن دیوارهای بلند چه خبر است که مانند برج دیده بانی دژی غیرقابل نفوذ شده است؟

چرا مرکز پژوهش‌ها شائبه برانگیز شده است؟ این بخش از مجلس همیشه حرف و حدیث‌ها را زیادی را پشت سر خود داشته و نمایندگان بسیاری تلاش کرده‌اند تا از کم‌ترین پژوهش‌ها در بیاورند، اما هر بار با موانعی روبرو روده‌اند. محمدجواد ابطی، نماینده خمینی شهر و عضو فراکسیون ولای مجلس در گفت‌وگو با «جامعه فردا» به این سؤال پاسخ داد که چه مسائلی به مرکز پژوهش‌ها وجود دارد که برخی نمایندگان و از جمله خودش خواستار شفاف‌سازی درباره عملکرد آن هستند.

او با اشاره به اینکه مقاومت درباره شفاف‌سازی از مرکز پژوهش‌ها تنها مختص به این دوره نیست، گفت: در دوره هشتم مجلس و زمانی که آقای

توکلی رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس، آقای عباسپور رئیس کمیسیون آموزش بود طرح تحقیق و تفحص از مرکز پژوهش‌های مجلس با امضای ۴۰ نماینده کلید خورد و به کمیسیون آموزش رفت اما آنقدر طول دادند و روندرا طولانی کردند که مجلس هشتم به پایان رسید. این دغدغه هنوز هم وجود دارد که باید تحقیق و تفحصی از این مرکز صورت بگیرد.

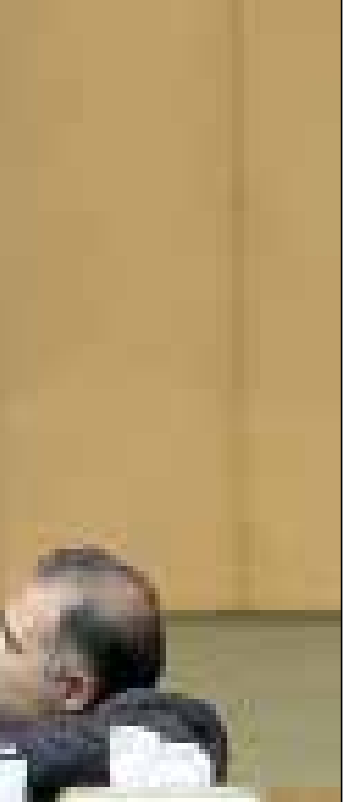
ابطحی در ادامه و در پاسخ به این سؤال که شائبه‌هایی سبب شده تا همچنان این دغدغه وجود داشته باشد، گفت: نمایندگان اصلا نمی‌دانند به طور دقیق در مرکز پژوهش‌ها چه خبر است. یکی از مواردش استخدام‌ها در این مرکز است و نگران هستیم که این استخدام‌ها بر اساس شایسته سالاری نباشد و با سفارش و رانت صورت گرفته باشد.

این در حالی است که چندی پیش برخی از نمایندگان و از جمله محمد جواد ابطی درباره استخدام‌های کل مجلس ابراز نگرانی و اعلام کرده بودند که بعضی افراد با سفارش از برخی افراد خاص و حتی گاه با سفارش‌هایی بیرون از مجلس استخدام شده‌اند. به باور بسیاری از نمایندگان تعداد زیادی از این افراد سفارش شده امروز در مرکز پژوهش‌ها جهم شده‌اند.

مورد بعدی که ابطحی به آن اشاره می‌کند بحث بودجه است و می‌گوید: هیچ‌گزارش دقیقا روشنی درباره اینکه بودجه مرکز پژوهش‌ها کجا خرج می‌شود، وجود ندارد و این مسئله‌ای نیست

که بتوان به سادگی از کنار آن گذشت زیرا بودجه این مرکز پول کمی نیست. او در ادامه اضافه می‌کند: من به عنوان نماینده اطلاعاتی ندارم که سفارش مقاله‌ها به چه کسی، با چه ضرورتی و با چه هزینه‌ای داده می‌شود. بیان این صحبت بحث را به نقاط دیگری کشاند. مدت‌هاست که بسیاری از نمایندگان نسبت به عملکرد مرکز پژوهش‌ها انتقاد دارند و معتقدند بر اساس خواست و سیاست‌های رئیس مجلس پژوهش‌هایی ارائه می‌دهد. به بیان دیگر اگر علی لاریجانی تمایلی به تصویب و یا رد مسئله مهمی داشته باشد بر اساس خواست او مرکز پژوهش‌ها وارد عمل می‌شود و چند روز پیش از رأی گیری پژوهش‌هایی را منتشر می‌کنند تا بتوانند رأی نمایندگان در صحن علنی را تحت تأثیر قرار دهند. این در حالی است که این مرکز به عنوان یک نهاد علمی باید عملکرد مستقلی داشته باشد

تا مورداعتماد نمایندگان و مردم قرار گیرد. همین امر سبب شده تا یکی دیگر از شائبه‌ها، سفارش مقاله‌ها باشد. ابطی درباره این مسئله می‌گوید: یکی از شائبه‌ها این است که نگاه‌های سیاسی و شخصی خاص را در پژوهش‌ها دخیل می‌کنند. پیش از این رویه اینگونه بود که سفارش مقاله و پژوهش و همه دانشگاه‌ها و داده می‌شد و از همه نتایج‌ان استفاده می‌شد؛ اما الان بسیاری از پژوهش‌ها جهت‌گیری دارد و اصلا مشخص نیست در آنها از کدام خبری در کدام دانشگاه استفاده شده و همین امر باعث عدم اعتماد نمایندگان به نتایج پژوهش‌های

این مرکز شده است. مرکز پژوهش‌های مجلس ظرفیت بسیار خوب و بالایی دارد که باید از آن استفاده کرد، اما استفاده درست نه برای پیش برد سیاست‌های افراد خاص در مجلس. البته این را هم بگویم که بخش‌هایی از این مرکز مثل دایره حقوقی عملکرد خوبی داشته، اما این مسئله را دربراه پژوهش‌هایش نمی‌توانیم، با این صراحت بگویم.

تحقیق و تفحص جدید
نماینده خمینی‌شهر در پاسخ به این سؤال که با توجه به همه این شائبه‌ها آیا نمایندگان نمی‌خواهند در مورد مرکز پژوهش‌ها تحقیق و تفحصی را آغاز کنند، گفت: حدود یک ماه پیش طرح یک تحقیق و تفحص از کل مجلس را کلید زدیم که مرکز پژوهش‌ها هم جز آن است، منتها قرار شد هیات رئیسه درباره چند محور کلی این تحقیق و تفحص که شامل شفافیت در بودجه، استخدام‌ها و چند مورد دیگر بود به سؤالات ما پاسخ دهند تا در صورت اینکه قانع نشویم این تحقیق و تفحص را به صورت جدی پیگیری کنیم. ابطی در پاسخ به این سؤال که آیا ضرب‌الأجلی برای پاسخگویی هیات رئیسه گذاشته‌اند، گفت: فرصت برای اعلام وصول تحقیق و تفحص شش ماه است، اما افشار می‌آوریم که این زمان طولانی نشود و هر چه زودتر تکلیف مشخص شود و اگر لازم باشد کار تحقیق و تفحص از کل مجلس شورای اسلامی و از جمله مرکز پژوهش‌های مجلس آغاز شود.

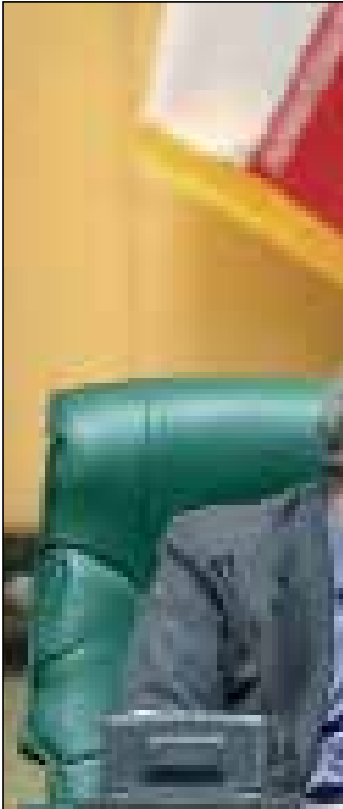

حیاط خلوت آقای رئیس

در پس همه این شائبه‌ها مسئله دیگری وجود دارد که نمایندگان وقتی در برابر آن قرار می‌گیرند صدای خود را پایین می‌آورند و تقاضای خاموش کردن دستگاه ضبط صدا را دارند. موضوعی که بهارستان نشین‌ها تمایلی ندارند با نام آنها بیان شود. بسیاری بر این باورند مرکز پژوهش‌های مجلس تبدیل به حیاط خلوت رئیس مجلس شده است، جایی که با خاموش شدن نورا فکن‌هایش و استخدام‌هایی که به باور بسیاری از نمایندگان سفارشی است تبدیل به جای مناسبی برای پیشبرد اهداف سیاسی آقای رئیس در آینده شده است.

در این میان حضور مرد شماره یک لاریجانی در راس مرکز پژوهش‌ها این ظن و گمان‌ها را هم برای لاریجانی شده زیرا هنوز افراد مستقل در آن دم‌افراد دیگری برای ریاست این مرکز پیشنهاد شده بودند، از جمله محمدرضا عارف که بازنده رقابت با لاریجانی برای ریاست مجلس شده بود. چهره آکادمیک او و سر لیست دوشین در تهران و رأی بالایی که کسب کرده بود، سبب شد تا بسیاری این مسئله را مطرح کنند که عارف برای این جایگاه مناسب است و حتی خبرهایی مبنی بر پیشنهاد لاریجانی به عارف نیز به گوش رسیده، اما عارف این پیشنهادها را تکذیب کرد.

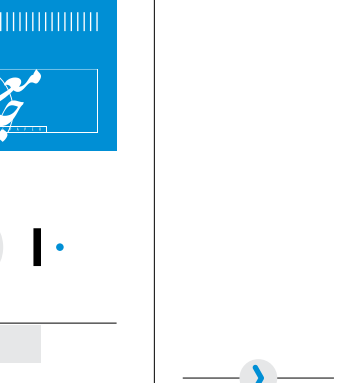
اما در این میان یک نماینده دیگر هم تلاش کرد تا بر هم‌نشینی مرکز پژوهش‌ها بنشیند و عضو محمدجواد فتحی، نماینده تهران و عضو لیست امید که موفق نشد. علی لاریجانی مرکز

پژوهش‌های مجلس را به ایسن راحتی‌ها رها نمی‌کرد و کاظم جلالی را که به باور بسیاری دست راست آقای رئیس شمرده می‌شود، در این جایگاه ابلاغ کرد تا تسلط کامل خود را به این مرکز از دست ندهد. اکنون اما با روشن شدن این جریان که لاریجانی به دنبال تأسیس حزب است ظن و گمان‌ها به این سو رفته که این مرکز تبدیل به مرکز برای کادرسازی و البته آماده کردن زمینه‌های نامزدی او در انتخابات ۱۴۰۰ است و کاظم جلالی هم با همین مأموریت بر مسند ریاست مرکز پژوهش‌های مجلس تکیه زده است.

ابطحی در باره این موضوع کمی محتاط پاسخ می‌دهد و می‌گوید: من نمی‌گویم که مرکز پژوهش‌ها تبدیل به یک سازمان سیاسی برای آقای لاریجانی شده زیرا هنوز افراد مستقل در آن رفت و آمدهایی دارند و با آنجا همکاری می‌کنند؛ اما به‌طور دقیق می‌توانم بگویم هنوز به آن مرحله نرسیده است. به نظر می‌رسد برای نمایندگان روشن شده که در مرکز پژوهش‌ها خبرهایی برای سال ۱۴۰۰ ریاست اما با توجه به اینکه زمان زیادی تا انتخابات است منظور است فرانسوی‌زبان مجلس موضوعی را مناسب است و حتی خبرهایی مبنی بر پیشنهاد لاریجانی به عارف نیز به گوش رسیده، اما عارف این پیشنهادها را تکذیب کرد. اما در این میان یک نماینده دیگر هم تلاش کرد تا بر هم‌نشینی مرکز پژوهش‌ها بنشیند و عضو محمدجواد فتحی، نماینده تهران و عضو لیست امید که موفق نشد. علی لاریجانی مرکز

زبان ارائه داد. او معتقد است این شورا منتظر است که فرآکسیون زنان دست به اقدامی بزند تا مقابل آن قد علم کند، زیرا به گونه‌ای سیاسی به این مسائل نگاه می‌کند. نماینده مردم جلسه در پاسخ به این سؤال که آیا تا به حال در جلسات شورای اجتماعی و فرهنگی زنان شرکت داشته است، گفت: من فقط یک بار به این جلسه رفتم که درباره مسئله کودک همسری بود، اما مواضع آنها کاملاً مقابل موضوعی بود که نسبت به این مسئله داشتیم و معتقد بودم با افزایش سن ازواج و کاهش جمعیت نباید مقابل از دواج دختران در سن پایین منع قانونی گذاشت. ما در فرآکسیون زنان با این مسئله مخالفیم و معتقدیم کودک-همسری آسیب‌های غیرقابل‌جبرانی برای زنان به همراه دارد. در همان جلسه هم خانم سیاوشی وقت گرفت و خیلی شفاف و صریح نسبت به این مسئله و اکتش نشان داد. او در ادامه می‌گوید: اگر پاداشت خانم آیت‌اللهی صرفاً اظهار نظر شخصی ایشان باشد اشکالی ندارد، اما مسئله اینجاست که این اظهار نظر با توجه به جایگاهی که ایشان دارد می‌تواند تبعاتی به همراه داشته باشد. ضمن اینکه امروز هم مقام معظم رهبری و هم علمای قم در دیدارهایی که داشتیم بر این مسئله تأکید

● عکس: سیمیرا شریعتمداری/باشگاه خبرنگاران

بیانیه ۸۰۰ دانشجو

در دفاع از آرمان‌های فلسطین:

جامعه مدنی ایران نظاره‌گر وقایع است

جامعه فردا: بیش از ۸۰۰ فعال دانشجویی اصلاح‌طلب با انتشار بیانیه‌ای تحلیلی نسبت به تصمیم رئیس‌جمهور آمریکا مبنی بر انتخاب بیت‌المقدس به عنوان پایتخت جدید اسرائیل واکنش نشان داده و آن را محکوم کردند.

در این بیانیه آمده است: استعمار و استبداد، مفاهیمی متعلق به تاریخ نیستند. در کنار ما این مفاهیم روز به روز در شکل جدیدی ساخته و پرداخته و بازتولید می‌شوند و سنگ‌های جنبش مقاومت فلسطین، تنها نمادی است که اکنون برای مبارزه با این پدیده‌ها برای ما باقی مانده است.

دانشجویان در بیانیه خود نوشته‌اند: سال‌هاست که مسئله فلسطین، تبدیل به بازی‌های جناحی و کسب منافع برای کشورهای شده است که از این جدال به نفع خود سود می‌برند. کسی به مردمی فکر نمی‌کند که هر روز برای به دست آوردن حرم خود در خیابان‌ها فریاد می‌زند. چرا که فریاد آن‌ها آنقدر برای همگان عادی شده است که انگار هیچ وقت صدایی نشنیده‌اند. فلسطین برای بسیاری از دولت‌ها تنها به دستاویزی تبدیل شده است که از قیل آن بخوانند با اعمال مایمشی و تبلیغاتی و طرح ادعاهایی که تنها مصرف داخلی دارند، سیاست‌های خود را موجه جلوه دهند. از طرفی مذاکرات بی‌نتیجه غربیان برای حل مسئله فلسطین تنها شبیه به یک بازی بی‌پایان و یک نمایش بزرگ است. نمایشی که برده آخرش توسط کارگردانانی در سلبیه هدایت می‌شود. به همین خاطر است که فلسطین تنهاست.

در ایسن بیانیه آمده است: روشنفکران و آزادی‌خواهان، در تمام دنیا یک صدا، امریکارا به دلیل عملکردهای سلطه‌جویانه‌ش محکوم می‌کنند و اسرائیل را تنها یک رژیم اشغال‌گر می‌دانند که روز به روز به پیشروی‌هایش ادامه می‌دهد. در روزهای گذشته، فرمان رئیس‌جمهور آمریکا بار دیگر مردان و زنان در کشورهای مختلف را به خیابان‌ها کشانده تا عرصه عمومی را به صحنه‌ای برای تظاهرات ظلم‌ستیزانه علیه سیاست‌های سلطه‌جویانه آمریکا و اسرائیل بدل کنند اما جای تعجب و همزمان جای نگرانی است که در ایران شاهد هیچ تظاهرات خودجوش و مستقل مردمی نبودیم. جامعه مدنی ایران در حالی ساکت

و نظاره‌گر وقایع در دنبال می‌کند که انتظار می‌رفت صدای مستقلی را در ایران آرمان فلسطین بلند کند؛ صدایی که خارج از منطق قدرت به دنبال حقیقت ماجراست. در ایسن بیانیه همچنین به جنبش‌های اجتماعی اشاره شده: جنبش‌های اجتماعی اگر تنها یک کارکرد هم داشته باشند، آن اتحاد هر چه بیشتر تمام دغدغه‌مندان جهان و مقاومت جمعی در برابر مستعمران و مستبدان و اشغالگران است. به همین خاطر فعالین و کشتگران باید تمام تلاششان را بکنند تا هر چه بیشتر بتوانند از ابزار‌های خود برای خلق این همدلی و اتحاد، استفاده کرده و صدای این اتحاد را بتوانند به گوش جهانیان برسانند. دانشجویان در این بیانیه ادامه داده‌اند: حتی از دیدن منافع ملی نیز «خاورمیانه مسئله ماست». وضعیت آشفته خاورمیانه باید پیش روی چشم هر کشتگر سیاسی باشد. باید با دید تاریخی به مقابله با رویکردهای سیاست‌زوده و بی‌طرفانه‌ای که این روزها سکه رایج شده‌اند، برخاست؛ تاریخ خاورمیانه از کودتا علیه مصدق تا حمایت از صدام علیه کردها، از ایجاد جنگ و نامنی در منطقه از سوسیو و لیبی و یمن گرفته تا حمایت از اسرائیل همگی مسئله ما نیز هستند. مس‌ا فعالین دانشجویی همراه بسا گفت‌مان عدالت‌طلبانه و آزادی‌خواهانه جنبش‌های جهانی، هر چه بلندتر این مهم را فریاد می‌زنیم که نمی‌شود برای آزادی و عدالت در جامعه خود تلاش کرد، اما در برابر ظلم و ظالم در گوشه‌ای از خاورمیانه سکوت کرد. ما معتقدیم باید با تأکید بر اصول و بازگشت به ایده‌های اصیل جنبش دانشجویی، راه را دوباره ساخت و نگذاشت که آرمان فلسطین تنها در دستان جریان‌اتی خاص محدود شود.

ما فعالین دانشجویی باید به شکلی نمادین مرزهای بین کشورها را به‌مثابه نمود اعمال قدرت دولت‌ها از بین برده و با طرد منطق یک‌پام و دو هوا و سراپا متناقض «مسئله ما نیست» بر همبستگی با تمام جنبش‌های مقاومتی و مردمی تأکید کنیم.

هیچ گزارش

دقیق و روشنی

درباره اینکه

بودجه مرکز

پژوهش‌ها کجا

خرج می‌شود،

وجود ندارد و

این مسئله‌ای

نیست که

بتوان به

سادگی از کنار

آن گذشت

زیرا بودجه این

مرکز پول کمی

نیست. من به

عنوان نماینده

اطلاعی ندارم

که سفارش

مقاله‌ها به چه

کسی، با چه

ضرورتی و یا

چه هزینه‌ای

داده می‌شود